"כשהקרב כבר

כמעט הסתיים,

את מיטלטליהו

מכוצצים אותם.

בחלק מהגמלים

החברים שלנו״

שניתן להן להוציא

מהבתים לפני שאנחנו

איפשרנו להן לקחת

גם את בעלי החיים.

ירינו כנקמה על רצח

הנשים ביקשו

מהשדה וחוזר אליו הוא מתפלל שיצליח לצאת משם בשלום. "במפה ציינתי רק שורת מוקשים אחת ויד־ עתי שבערך בכל ארבעה מטרים יש שורה נוספת. לפני שהייתי נכנס הייתי נושא תפילה ואומר, 'אלי ואמי, אפשרו לי לצאת בשלום משדה המוקשים', והם עזרו לי״.

ב-12.07.1948, בשעה 06:30 בבוקר, מתחילה המ־ תקפה המצרית על קיבוץ נגבה. נגבה מותקפת על ידי חטיבה מצרית, המונה 4,840 חיילים וחמישה גדודים, בכל גדוד 11 שריוניות נושאות תותח. "זה היה קרב דוד וגוליית. אנחנו היינו רק 165 מגי־ נים, חלק הם חברי קיבוץ שנשארו להילחם איתנו", ממשיך נגבי.

"בנגבה היו 14 עמדות שמירה מבוצרות. ובכל עמדה חמישה לוחמים. בנוסף, נשארו בקיבוץ שמו־ נה נשים. שתי חובשות אחיות. שלוש נשים במטבח. שתי נשים במכבסה ועוד אחת, שתיאלץ לסלוח לי כי אני לא זוכר איפה היא היתה ממוקמת.

"ראשונים תוקפים אותנו מטוסי דקוטה ומפילים עלינו פצצות. הייתי אז ליד עמדת השמירה העשי־ רית. המטוסים היו מטוסי בוכנה, שלא שמעו אותם. שמעו רק רעש כמו זמזום של דבורים בכוורת. כל מטוס נשא שמונה פצצות. וכל פצצה שהם הפילו היתה מדויקת.

"הפצצות שרפו את הרפת. וכל החציר והעצים התחילו לבעור. אני שכבתי על הרצפה, ועוד הספקתי לצלם את ששת מטוסי הספיטפייר שהגיעו אחריהם.

"הספיטפייר באו עם פצצות של 50 ק"ג, שתי פצצות מתחת לכנפיים של כל מטוס. כשהם סיימו להפציץ, הם עשו שוב סיבוב, ובאמצעות כוורת הרק־ טות שהיתה להם, הם 'ריקטו' אותנו. אחר כך התחיל ירי התותחים מתוך סוללות שהוצבו בצומת פלוגות, מרחק 12 ק"מ מהקיבוץ.

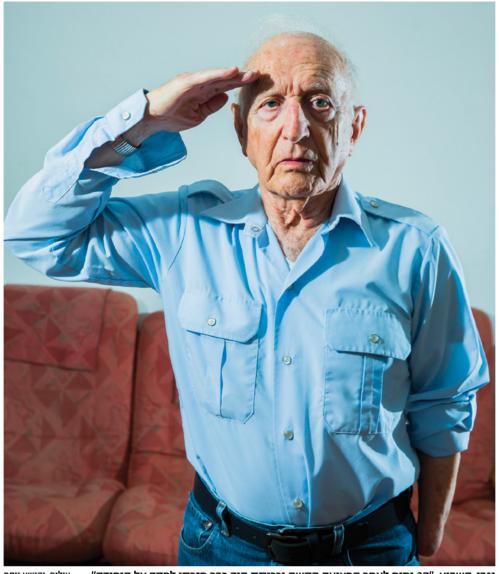
"כשאחר הקצינים המצרים נפל בשבי, הוא לא הצ־ ליח להבין איך שרדנו את המתקפה הזו".

ואיך באמת שרדתם התקפה כזו?

"אין לי הסבר איך שרדנו את המתקפה של המ־ טוסים והתותחים הכבדים, אבל אין לי ספק שאת החטיבה הרגלית ניצחנו בזכות שדה המוקשים. באותה התקופה, בארץ לא היה עוד מספר כזה של מוקשים. בניצנים היו 33 מוקשים, ביד מרדכי 300, אבל רק 180 נטמנו, ואכן ניצנים ויד מרדכי נפלו, ונגבה לא. לפני שהמצרים הגיעו בכלל לגדר של הקיבוץ הם כבר איבדו ארבע שריוניות ושלושה טנקים. הגדוד הראשון שהגיע הלך עם נשק דרוך, נכנס אל שדה המוקשים ונפל. הגדוד השני היה של סודאנים, שנראו יותר מיומנים, אך גם הם לא יכלו לגבור על השדה שלי. בתום הקרבות 400 חיילים מצרים שכבו בתוכו".

נגבי מסיים את הקרבות כשהוא מנסה להתמודד עם אובדנם של 20 מחבריו שנהרגו. אף שהוא בעצמו נפצע ארבע פעמים במהלך הקרבות, הוא לא מייחס לפציעות חשיבות גדולה. "בסך הכל נפצעתי מכ־ דורים ומרסיסים ברגל, בכתף ובעוד כמה מקומות, אבל מהר מאוד התאוששתי וחזרתי ללחימה. זה מה שהניע אותי. לא היה זמן להתעכב על פציעות קטנות שכאלה", הוא מסביר ברצינות תהומית.

גם על הפציעה שבה איבר את ידו השמאלית, את השמיעה באוזנו הימנית ואת הראייה בעינו הימ־ נית, הוא לא מתעכב יותר מדי. מבחינתו, זה זניח לחלוטיז. "זה היה ב־15 ביולי בשנת 1957. הייתי אז בתל נוף ונקראתי כדי להקים יחידה לסילוק פצצות. באותה התקופה עסקתי הרבה בסילוק פצצות מסו־ כנות מאזורים שבהם הסתובבו ילדים. זה היה במ־ טווח של חיל האוויר בסמוך לאשרור. הייתי צריך להיכנס לשדה מוקשים ולנטרל את פצצות. כל חבלז יודע שיבוא יום והוא ייפצע. אף פעם אתה לא יכול לדעת מתי המוקש לא יחייך אליך, ואצלי זה היה

נגבי. השבוע. "37 ימים לאחר הפציעה הקשה וכריתת היד כבר חזרתי לפקד על היחידה"

הרגע הזה, שבו המוקש לא חייך אלי.

"אכל אם את חושכת שנתתי לפצצה להכניע אותי, את טועה. 37 ימים לאחר הפציעה הקשה וכריתת היד כבר חזרתי לפקד על היחידה. בשנת 1958 עזר ויצמן, שהיה אז מפקד חיל האוויר, העניק לי על הפעילות שלי צל"ש אלוף, אבל זה לא חשוב. מה שהיה יותר חשוב לי זה להישאר ביחירה".

עזיבתו של נגבי את היחידה לסילוק פצצות, שאותה אהב כל כך, הגיעה דווקא מכיוון לא צפוי, כשאשתו מלי, אחרי 30 שנים שבהן הוא משרת את המדינה, ביקשה מוויצמן לשחרר את בעלה. "זאת היתה הפעם הראשונה שבה בכיתי בצבא. שום דבר לא גרם לי להזיל דמעה כמו ההודעה של ויצמן על הפרישה שלי. זה היה במפגש חברתי. שבו נכח גם מפקר חיל האוויר. מלי ניגשה אליו וביקשה לשוחח איתו. 'ודאי מיידלע'. ענה לה ויצמז. ואז היא אמרה לו, 'יש לו כרגע רק יד אחת, והייתי רוצה שתי־ שאר לו לפחות יד אחת ללטף אותי'. עזר הפתיע אותה ואמר לה. 'אל תדאגי. אני אשאיר לו יד'. כבר שבוע לאחר מכן קראו לי אל השלישות של היחיד דה והודיעו לי שאני עוזב. אהבתי את היחידה הזו אהבת נפש. אני בניתי אותה. החיילים שלי אהבו אותי ואני אותם".

נגבי הועבר לפקד על יחידת ענף הנפגעים הרא־ שונה שהוקמה באכ"א, וכחודשיים לפני פרוץ מלח־ מת יום הכיפורים התבקש על ידי ראש אגף השיקום במשרד הביטחון להצטרף אליו.

"זאת היתה עבודה מאוד מאתגרת", הוא אומר, "מעבר למציאת מקום עבודה לנכי צה"ל או לבני המשפחות השכולות. הייתי צריד לפעמים גם לדאוג שהם יתקבלו לעבודה למרות המגבלה שלהם או שהם לא יפוטרו. אם היה צורך, אז גם היינו דואגים להנגיש את מקום העבודה לנכות של האדם.

"לפעמים הייתי גם חצי פסיכולוג שלהם. לא פעם התמודדתי עם נכים הלומי קרב שאיימו להתאבד אם לא יקבלו אותם לעבודה, והייתי צריך למצוא את הדרך להגיע אליהם בטוב ולאפשר להם להירגע ולרדת מהעץ

צילום: יהושע יוסף שהם טיפסו עליו, בלי שייגרם נזק להם או לסביבה". נגבי שירת – בהתחלה כחייל בקבע, ובהמשך כאזרח – כראש מדור יועצי תעסוקה למשפחות שכולות ונכי צה"ל. את התפקיד הוא מילא במשך 20 שנה, עד שבשנת 1993, בהיותו בן 67, פרש לפנסיה. למרות גילו המופלג, נגבי מתנהל באופן עצמאי לחלוטיז, למעט מטפלת שרואגת למשק הבית, הוא

אני קצת פחות פעיל עם היר, אבל עד לא מזמן הייתי בונה מוביילים ממתכת גלילית, עובד עם עץ ומנסר". , כנוסף, הקים נגבי בביתו מעין הוצאה לאור קטנה, שבה הוא מקליה, מדפים וכורך את כל סיפורי הק־ רבות שבהם השתתף ומחלק אותם לכל מי שמגלה ענייז. כאמור. הוא גם מרצה הרבה לתלמידי בית ספר ולחיילים, ומנסה להחדיר ציונות ופטריוטיות בכל מי שנקרה בדרכו. "אני מאוד אוהב את המ־

עושה הכל בעצמו. בביתו יש אוסף של כאלף כלי

עבודה, שבהם הוא מתגאה מאור. "מאז שנפלתי

עליהם. אפשר להמשיך הלאה ולתת להם להיעלם. "מ'שוברים שתיקה', למשל, הייתי מתעלם ולא נותז להם במה. הצבא שלנו הוא צבא מוסרי מאוד. השתתפתי בהרבה קרבות, ואני לא מכיר אף צבא שמגיע למחצית מרמת המוסר של הצבא שלנו. לא הצבא הגרמני. לא האמריקני ולא האנגלי".

דינה שלי, אהבה אמיתית ועמוקה. זה נכון שיש פה

עוד הרבה דברים לשפר, אבל לא חייבים להתעכב

נגבי, שמקפיד להיות מעורב בכל נושא אקטואלי במדינה. לא חוסד בביקורת שיש לו בכל מה שקשור למקרה אלאור אזריה. "אני חושב שעשו לו עוול נוראי. אני למדתי לשנוא את האויב הערבי ביום שבו הוא כרת את ראשיהם של החברים שלי. אותי חינכו בצבא לפגוע באויב ולהשמיד אותו, והייתי באירועים רבים שבהם האויב היה לא צפוי והפתיע גם כשכולם מסביב חשבו שהוא מנוטרל.

"גם היום אני בדעה של 'הקם להורגך, השכם

להורגו״. ●

Michali100@gmail.com

"תמיד הסתובבתי עם שתי מימיות, שוקולד ולחם. הסתכלתי על ילדה מפוחדת שהיתה בכפר, נראה לי שהיא היתה כבת 10. הנחתי שהיא צמאה ורעבה והצעתי לה לשתות ולאכול, אך היא סירבה. היא הביטה בי בעיניים מלאות אימה"

"מ'שוברים שתיקה' הייתי מתעלם ולא נותו להם במה. הצבא שלנו הוא צבא מוסרי מאוד. השתתפתי בהרבה קרבות, ואני לא מכיר אף צבא שמגיע למחצית מרמת המוסר של הצבא שלנו. לחייל היורה אלאור אזריה

עשו עוול נוראי"